

2021-11-08

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2021/999

Remiss – Regional oljeskyddsplan för Stockholms län *Yttrande till Länsstyrelsen*

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

1. Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad den 8 november 2021
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholm har arbetat fram ett utkast till regional oljeskyddsplan för Stockholms län och remitterat den till aktörer som kan beröras och/eller bidra till att hantera konsekvenser av ett utsläpp. Genom remissen har Nacka kommun fått tillfälle att lämna synpunkter på förslaget till plan. Nacka kommun har sedan tidigare en lokal oljeskyddsplan och det är angeläget att planer på regional och lokal nivå harmoniserar. Stadsledningskontoret anser att inriktning, omfattning och avgränsning för Länsstyrelsens oljeskyddsplan är otydlig, vilket kan medföra inadekvat planering. Även ett avsnitt om dokumentstyrning bör tillföras planen. Vid ett oljeutsläpp är det Kustbevakningen som ansvarar för miljöräddning till sjöss och kommunen som ansvarar för saneringsarbetet på land. Det är därför av mycket stor vikt att kommunen blir informerad tidigt i händelse av utsläpp, för att ha möjlighet att mobilisera för sin del av ansvaret. När det gäller beskrivning av ansvar är det också viktigt att det framgår av planen att kommunen och räddningstjänsten har flera roller med olika typer av ansvar. Utöver det arbete som kommunen bedriver i enlighet med den egna oljeskyddsplanen, tillkommer inga extra kostnader för det regionala perspektivet.

Ärendet

Länsstyrelsen i Stockholm har arbetat fram ett utkast till regional oljeskyddsplan för Stockholms län och remitterat den till aktörer som kan beröras och/eller bidra till att hantera konsekvenser av ett utsläpp. Genom remissen har Nacka kommun fått tillfälle att lämna synpunkter på förslaget till regional oljeskyddsplan.

Länsstyrelsen har som många andra myndigheter ett särskilt ansvar för att planera och vidta förberedelser för att skapa förmåga att hantera en kris, förebygga sårbarheter och motstå hot och risker. Syftet med den regionala oljeskyddsplanen är att klargöra Länsstyrelsens och övriga aktörers ansvar och uppgifter vid ett oljeutsläpp i Stockholms läns kustområde och i Mälaren. Planen beskriver även den samverkan och samordning som ska ske utifrån Länsstyrelsens regionala samordningsansvar. Ett oljeutsläpp kan involvera aktörer på såväl lokal, regional, nationell och internationell nivå. I den regionala oljeskyddsplanen beskriver Länsstyrelsen vad olika aktörer behöver tänka på vad det gäller skyddsåtgärder, resurser, ansvar och uppgifter. Den regionala planen är tänkt att vara ett stöd för Länsstyrelsen, kommuner och andra offentliga, privata och frivilliga aktörer som deltar i hanteringen av ett oljeutsläpp till sjöss. Målet är att aktörerna i länet ska samarbeta och samverka på ett effektivt sätt vid ett oljeutsläpp och att hanteringen ska minimera skador på miljön. Planen är också avsedd som ett stöd i de berörda aktörernas förberedande arbete.

Oljeskyddsplanen omfattar en beskrivning av riskbild för Stockholmsområdet, roller och ansvarsfördelning mellan olika aktörer från nationell till lokal nivå, samt hur arbetet ska bedrivas i förebyggande och hanterande fas med avseende på samordning, prioritering, teknisksystem etc.

Plattformen för samverkan och informationsdelning aktörerna emellan är Samverkan Stockholmsregionen (SSR), där Nacka kommun finns representerat på inriktande och samordnande nivå, samt ett nätverk för kommunikation. En kommun har fler olika roller i oljeskyddsarbetet och med anledning av detta kan både miljöenhet, teknisk drift och räddningstjänst komma att involveras. Nacka kommun har sedan tidigare en lokal oljeskyddsplan, som är tänkt att harmonisera med Länsstyrelsens regionala plan. Den lokala oljeskyddsplanen avser att samordna arbetet inom kommunens geografiska område medan länsstyrelsens plan har ett länsövergripande perspektiv.

Ärendets beredning

Länsstyrelsen remiss inkom till Nacka kommun den 1 oktober 2021, och svar önskades senast den 29 oktober 2021. Med hänsyn till den oerhört korta remisstiden, har Nacka kommun begärt och beviljats anstånd till kommunstyrelsens sammanträde den 29 november 2021. Utifrån denna begränsade remisstid har ärendet dock inte kunnat beredas i berörda nämnder utan istället beretts genom ett samarbete mellan Säkerhetsfunktionen och miljöenheten. Synpunkter har även inhämtats från jurist. Ärendet presenteras till kommunstyrelsens arbetsutskott den 23 november, för att beslut ska kunna fattas med omedelbar justering på kommunstyrelsens sammanträde den 29 november 2021.

Stadsledningskontorets bedömning

Inledningsvis framhåller stadsledningskontoret att det är mycket positivt att Länsstyrelsen Stockholm har tagit fram en regional oljeskyddsplan. Det är samtidigt angeläget att den harmoniserar med Nackas egna lokala plan. Stadsledningskontoret anser att inriktning, omfattning och avgränsning för Länsstyrelsens oljeskyddsplan är otydlig, vilket kan medföra inadekvat planering. Det framgår exempelvis inte om huvudinriktningen är att skydda miljö i kustområden eller att säkra dricksvattenförsörjning från Mälaren. Det framgår inte heller om planen omfattar hantering utsläpp av ett bredare spann av ämnen än vad benämningen ”oljeskyddsplan” kan förmodas rikta in sig på. Här bedömer stadsledningskontoret att en indelning i inriktningar med olika syften vore att föredra, samt att planen är tydlig med vilka typer av händelser den omfattar och inte. Med anledning av att regional och lokal oljeskyddsplan behöver takta med varandra anser även stadsledningskontoret att det bör framgå av dessa dokument hur dokumentstyrning ska ske, hur ofta de ska revideras, vem som ansvarar och hur eventuellt remissförfarande ska ske, så att aktörerna är överens kring detta.

Vid ett oljeutsläpp är det Kustbevakningen som ansvarar för miljöräddning till sjöss och kommunen som ansvarar för saneringsarbetet på land. Det är därför av mycket stor vikt att kommunen blir informerad tidigt i händelse av utsläpp, för att ha möjlighet att mobilisera för sin del av ansvaret. Stadsledningskontoret bedömer vidare att det är i fråga om ansvar även är centralt att det framgår av planen att kommunen och räddningstjänsten har flera roller med olika typer av ansvar.

Förslag till yttrande i korthet

Ett förslag till yttrande, bilaga 1, har tagits fram som kommunstyrelsen föreslås anta. Av förslag till yttrande framgår i huvudsak att planen föreslås tillföras avsnitt gällande omfattning, avgränsning och dokumentstyrning, bland annat gällande remissförfarande. Utöver detta betonas i förslag till yttrande att vikten av att så tidigt som möjligt informera alla de kommuner som kan tänkas bli berörda av ett utsläpp tydligt behöver framgå av planen. När det gäller beskrivning av ansvar föreslås i yttrandet att det tydligare behöver framgå att kommunen och räddningstjänsten har flera roller med olika ansvar. I förslaget till yttrande framhålls också vikten av att i oljeskyddsplanen poängtera att räddningstjänsten ska ta stöd av kommunens tillsynsmyndighet enligt miljöbalken i sin målsättning för insatsen och i sitt beslutsfattande utmed vägen.

Ekonomiska konsekvenser

Utöver det arbete som kommunen bedriver i enlighet med den egna oljeskyddsplanen, tillkommer inga extra kostnader för det regionala perspektivet.

Konsekvenser för barn

Som ett komplement till Nacka kommuns lokala oljeskyddsplan tillförs här ett förtydligande av roller och ansvar på regional nivå, vilket torde medföra en minskad risk för miljökonsekvenser verka för en mer hållbar miljö för såväl barn som framtida generationer. På så sätt bedöms förslag till yttrande över Länsstyrelsens plan enbart ha positiva konsekvenser för barn.

Bilagor

Bilaga 1 Förslag till yttrande
Bilaga 2 Remissen

Mats Bohman
Trafik- och fastighetsdirektör
stadsledningskontoret

Terese Kalinski
Säkerhetschef
ledningsstaben